

65'İNCİ YAŞ DÖNÖMÜNÜ KUTLAMA VESİLESİ İLE SAYIN HOCAMIZ Ord. Prof. Dr. ŞEVKET AZİZ KANSU'YA

Sene 1947... Sayın Hocamız bir konferansında, gençliğe şöyle seslenmişlerdi: "Bugünkü bilgilerimize göre, primat ailesinin bir üzü olan insanın yarattığı medeniyet, manevî bir üst yapıdır. Psîşik ve sosyal muhit insan üzerine etkilidir. Ancak, sosyal ve manevî evrimimiz, tabii kalıtım kanunlarına değil, sosyal kalıtım şartlarına bağlıdır. Bu bakımdan XX. nci yüzyılın natür bilimlerinin insanlığa kazandırdığı en büyük gerçek, insanın yarattığı medeniyetin, bir atalet kanunu icabı değil, daima bir çehit, daima çalışmak, daima ileriye atılmak suretiyle millî ve insanî gerçekleri ayakta tutmak zorunda olduğunu göstermesidir." İşte bu gerçeği görmüş bir insan bilimi mensubu olan Hocamız Kansu, Türk üniversitelerinde insan bilimlerinden "Antropoloji bilimleri"nin ilk kurucusudur. Evvelâ İstanbul Üniversitesi'nde ve sonra Ankara Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinde bir enstitü halinde Antropoloji-Etnoloji-Prehistorya bilimlerinin öğretimini kuran Hocamız, gerçekten, bütün meslek hayatı süresince, etrafında çevrelenen ve şimdi her biri yetişkin bilim adamları ve uzmanları olan öğrencilerine, daima bu gerçeği göstermek için çırpınmıştır. Nitekim, Sayın Hocamız aynı amaç ile öğrenim araştırmalarında memleket meseleleri üzerine eğilmek zaruretini ve memleket bilimsel araştırma neticelerinin memleketin yarınını hazırlamaktaki büyük payını ve önemini daima ön plânda tutmuştur.

Derelerinde ve konferanslarında "yaratıcılık kuvvetinden mahrum bir üniversitenin kendinden beklenen görevi tam bir şekilde yapamayacağı" bir slogan haline getirmiş olan Hocamız Kansu'nun daima hatırlanacak hocalık özelliklerinden biri, öğrencilerine bu yaratıcılık ruhunu aşılamak ve geliştirmek gayretleri olmuştur. Nitekim Türk gençliğine verdiği bu ruh iledir ki, bugün Sayın Hocamız Kansu çevresinde öğrencilerini, memleket eğitiminin çeşitli sahalarında başarılı, yetişkin bilim adamları ve uzmanları olarak ve yine mem-

leket dışındaki kurullarda da sahalarının birer başarılı temsilcisi olarak görmek mutluluğuna ermiş bir hocadır.

Başarılı hocalığı yanı sıra, verimli araştırmaları ile de ilk defa sahasında "Encyclopedia Britannica" ya adı geçmiş olan Sayın Hocamızın, Antropoloji ve Etnoloji bilimlerinin ilk milletlerarası teşekkülünün kurucuları arasında bulunması (1934), ayrıca memleketimiz ve sahamız adına övünülecek büyük olaylardır.

Ünlü Broca antropoloji laboratuvarı (Paris) nin sayıları mahdud olan yabancı üyeleri arasında bulunan Ord. Prof. Dr. Şevket Aziz Kansu, Antropoloji bilimleri ihtisasını Pariste (École d'Anthropologie de Paris) de ve Prof. Dr. Georges Papillault'ın yanında (École Pratique des Hautes Études laboratoire d'anthropologie) yapmıştır.

1935 yılında Atatürk'ün isteği üzerine İstanbul'dan Ankara'ya nakledilmiş olan Antropoloji Enstitüsü ve sonra Kürsüsü başında uzun yıllardır vazife görmekte olan Ord. Prof. Dr. Şevket Aziz Kansu, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dekanlığını (1942-44) ve Ankara Üniversitesinin de ilk Rektörlüğünü (1946-48) yapmıştır. Kendisi, ayrıca, Türkiye Tıp Akademisinin, Türk Tarih Kurumunun, Türk Dil Kurumunun üyesidir. Türk Tarih Kurumuna, Ord. Prof. Şemsettin Günaltay'dan sonra Başkan seçilmiştir (1962). Hocamız Kansu, Roma ve Floransa Antropoloji Cemiyetleri muhabir üyesidir. 1932 den beri Prehistorya ve Protolithorya bilimleri ile Antropoloji ve Etnoloji bilimleri Milletlerarası Kongrelerinin daimi meclislerinin ve Alman Arkeoloji Enstitüsü aslı üyesi olan Sayın Ord. Prof. Dr. Kansu, aynı zamanda, Türkiye Tabiatını Koruma Cemiyetinin de kurucularındandır. Ayrıca, Prof. Kansu uzun süreden beri Unesco Türkiye Millî Komisyonunun üyesi bulunmaktadır.

36 yıl evvel bir tek dal halinde başlattığı "Antropoloji bilimleri"-nin bugün, yetiştirdiği öğrencilerinin gayreti ile dört dal (Paleoantropoloji, Fizik Antropoloji, Prehistorya ve Etnoloji) olarak kürsüler halinde kurulup geliştiğini ve yüzlerce öğrenci yetiştirdiklerini, 65'nci yaş dönümünde görmek bahtiyarlığına ermiş olan Hocamıza bu vesile ile, bütün öğrencileri ve Enstitümüz adına, aranızda kendisini daha nice yıllar görmek temennileri ile birlikte sağlıklar ve mutluluklar diler, bu güzel vesile ile, Enstitümüzün yayınladığı Antropoloji dergisinin 4'üncü sayısını, Sayın Hocamız Kansu'ya ithaf ederiz.

8 Mart 1969

Ankara

Enstitü Yönetim Kurulu Adına

Prof. Dr. Nermin Erdentug